

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 16 stycznia 1974 r.

Nr 2

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW:

9 — nr 289 z dnia 21 grudnia 1973 r. w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych	13
10 — nr 295 z dnia 21 grudnia 1973 r. w sprawie werbunku pracowników : : : : :	27
11 — nr 1 z dnia 5 stycznia 1974 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia wykazu bibliotek zaliczonych do bibliotek naukowych	29

ZARZĄDZENIA:

12 — nr 108 Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1973 r. w sprawie utworzenia Instytutu Badawczego Dróg i Mostów	29
13 — Ministra Handlu Wewnętrznego i Usług z dnia 22 grudnia 1973 r. w sprawie skupu od ludności artykułów zaopatrzenia materiałowo-technicznego pochodzenia zagranicznego	29
14 — Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji i Miar z dnia 29 grudnia 1973 r. w sprawie upoważnienia Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie i Politechniki Warszawskiej w Warszawie do legalizacji narzędzi do pomiaru wielkości akustycznych	31

9

UCHWAŁA Nr 289 RADY MINISTRÓW

z dnia 21 grudnia 1973 r.

w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych, oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych.

Na podstawie art. 7 ust. 2 i 4 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 1970 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 29, poz. 244), art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) oraz art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dz. U. z 1965 r. Nr 19, poz. 129 i z 1973 r. Nr 12, poz. 89) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

§ 1. 1. Uchwała reguluje:

- 1) zasady finansowania prac badawczych i wdrożeniowych w państwowych jednostkach organizacyjnych,
- 2) zasady gospodarki finansowej państwowych jednostek badawczych,
- 3) zasady gospodarki finansowej państwowych szkół wyższych.

2. Zakres stosowania uchwały w państwowych jednostkach i organizacjach gospodarczych, w których na podstawie odrębnych przepisów wprowadzono kompleksowe zasady ekonomiczno-finansowe, ustala przepisy regulujące zasady funkcjonowania tych jednostek i organizacji.

3. Zasady rozliczeń za prace badawcze i wdrożeniowe, ustalone dla jednostek i organizacji gospodarczych stosujących kompleksowe zasady ekonomiczno-finansowe, mają zastosowanie w stosunkach umownych z jednostkami zamawiającymi.

§ 2. 1. Przez prace badawcze rozumie się prace naukowo-badawcze i prace rozwojowe, wykonywane w okresie poprzedzającym decyzje o zastosowaniu ich wyników w praktyce lub o publikacji tych prac bądź o innej formie ich zakończenia. Do prac badawczych zalicza się również towarzyszące im prace dotyczące normalizacji, w tym unifikacji i typizacji wyrobów, urządzeń oraz procesów technologicznych.

2. Do prac rozwojowych zalicza się w szczególności prace:

- 1) konstrukcyjne, technologiczno-projektowe i doświadczalne, w tym budowę i próbną eksploatację instalacji urządzeń doświadczalnych i prototypów, mających na celu sprawdzenie opracowanych założeń konstrukcyjnych, technologicznych lub aparaturowych,
- 2) dotyczące organizacji i ekonomiki przedsiębiorstw, branż lub gałęzi gospodarki narodowej.

3. Przez prace wdrożeniowe rozumie się prace związane z uruchomieniem produkcji nowych i modernizowanych wyrobów lub zastosowaniem nowych metod wytwa-

rzania, prowadzone po zakończeniu prac badawczych, a przed rozpoczęciem produkcji nowych wyrobów lub przed zastosowaniem w produkcji nowych metod wytwarzania (nowej technologii, organizacji produkcji, mechanizacji i automatyzacji), w tym również prace normalizacyjne związane z opracowaniem norm i dokumentacji w zakresie typizacji.

4. Do prac wdrożeniowych zalicza się w szczególności prace związane:

- 1) ze sporządzeniem pełnej dokumentacji technicznej,
- 2) z wykonaniem pierwszego kompletu narzędzi, oprzyrządowania oraz próbnych instalacji niezbędnych do sprawdzenia przyszłych rozwiązań w zakresie nowych metod wytwarzania,
- 3) z wykonaniem próbnej serii nowego wyrobu i przeprowadzeniem prób oraz wprowadzeniem poprawek po próbach.

5. W wypadkach uzasadnionych specyfiką branży jednostka nadrzędna nad jednostką wdrażającą (§ 3 ust. 3) może wyrazić zgodę na zaliczenie do prac wdrożeniowych również wykonanie serii informacyjnej nowego wyrobu; w tym wypadku jednostka nadrzędna jest obowiązana ustalić wielkość tej serii.

§ 3. 1. Prace badawcze są wykonywane przez instytuty naukowo-badawcze, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, szkoły wyższe i inne jednostki badawcze, których podstawowym zadaniem jest wykonywanie tych prac, oraz przez inne jednostki organizacyjne, którym powierza się wykonywanie prac badawczych.

2. Dysponenti środków na prace badawcze oraz kierownicy jednostek badawczych, szkół wyższych i innych jednostek organizacyjnych wykonujących w sposób ciągły planowe zadania w zakresie prac badawczych mogą powierzać — za zgodą jednostki nadrzędnej — realizację konkretnych zadań badawczych określonemu imiennie pracownikowi naukowemu lub specjalistcie mającemu istotny dorobek w dziedzinie prac badawczych w swojej specjalności. Równocześnie dysponent środków lub kierownik jednostki zapewni temu pracownikowi odpowiednie warunki organizacyjne i wydzieli do jego dyspozycji odpowiednie środki.

3. Prace wdrożeniowe są wykonywane przez przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjne oraz przez przedsiębiorstwa i zakłady doświadczalne.

§ 4. 1. Do kosztów wykonania prac badawczych zalicza się koszty nabycia lub zaprojektowania, budowy i montażu specjalnej aparatury albo urządzeń związanych bezpośrednio z wykonywaniem określonej pracy badawczej, także w wypadku gdy aparatura i urządzenia te odpowiadają kryteriom ustalonym dla środków trwałych.

2. Przedmioty majątkowe o charakterze środków trwałych, jak i obrotowych, nabyte w celu wykonania określonych prac badawczych lub wytworzone w toku wykonywania tych prac, pozostające po ich zakończeniu, powinny być wycenione i sprzedane albo przekazane nieodpłatnie na cele inwestycyjne, eksploatacyjne lub szkoleniowe, a jeżeli nie zostaną zakwalifikowane do dalszego użytkowania — przeznaczane na złom w trybie określonym przepisami w sprawie rozporządzania przez państwowe jednostki organizacyjne niektórymi ruchomymi składnikami majątkowymi.

DZIAŁ II

ZASADY FINANSOWANIA PRAC BADAWCZYCH I WDROŻENIOWYCH

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 5. 1. Prace badawcze są finansowane:

- 1) ze środków budżetowych,
- 2) z funduszu prac badawczych,
- 3) z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz
- 4) ze środków obrotowych przedsiębiorstw.

2. Prace wdrożeniowe są finansowane ze źródeł określonych w rozdziale 4.

3. Nakłady na zakup lub wytworzenie środków trwałych potrzebnych do realizacji prac badawczych i wdrożeniowych, z wyjątkiem aparatury i urządzeń, o których mowa w § 4 ust. 1, są finansowane według zasad określonych w przepisach o finansowaniu inwestycji.

§ 6. 1. Środki budżetowe przeznacza się na:

- 1) tworzenie funduszu prac badawczych,
- 2) finansowanie jednostek i zadań zaliczanych w budżecie Państwa do działu „nauka”,
- 3) stworzenie rezerwy na prace badawcze, którą dysponuje Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Rezerwę, o której mowa w pkt 3, przeznacza się przede wszystkim na wydatki związane z rozszerzeniem zakresu rzeczowego oraz przyspieszeniem wykonania prac planowych lub podejmowaniem prac nie przewidzianych w planie. Z rezerwy można również dofinansować określone prace badawcze podejmowane w państwowych jednostkach organizacyjnych, jeżeli uzasadnia to szczególne znaczenie tych prac w skali ogólnokrajowej oraz wysoki ich koszt i stopień związanego z nimi ryzyka gospodarczego.

2. Środki wymienione w § 5 ust. 1 pkt 2—4 przeznacza się przede wszystkim na przedmiotowe finansowanie prac badawczych przewidzianych w planach rozwiązania określonych problemów i w innych wieloletnich i rocznych planach rozwoju nauki i techniki.

3. Podstawą wykorzystywania środków przeznaczonych na cele, o których mowa w ust. 2, są plany rozwoju nauki i techniki i plany koordynacyjne określonych problemów badawczych. Po zatwierdzeniu planów koordynacyjnych jednostki odpowiedzialne za rozwiązanie przewidzianych nimi zadań zlecają jednostkom koordynującym wykonanie całości prac wchodzących w skład problemu i przekazują im sukcesywnie do rozliczenia środki odpowiedniego funduszu na wykonanie całości tych prac.

4. Podstawą finansowania określonego tematu pracy badawczej lub jego etapu jest umowa zawarta przez jednostkę zainteresowaną rozwiązaniem określonego tematu lub przez jednostkę koordynującą rozwiązanie problemu z jednostką badawczą lub inną jednostką organizacyjną wykonującą określony tą umową temat pracy badawczej. Podstawą finansowania pracy badawczej wykonywanej przez jednostkę koordynującą jest zlecenie wewnętrzne kierownika tej jednostki.

5. Jednostka koordynująca składa jednostce odpowiedzialnej za rozwiązanie problemu okresowe sprawozdania z postępu prac wchodzących w skład problemu wraz

z rozliczeniem wykorzystania środków przekazanych jej na finansowanie tych prac; po zakończeniu całości prac wchodzących w skład problemu jednostka koordynująca obowiązana jest złożyć sprawozdanie i rozliczenie ostateczne jednostce odpowiedzialnej, a w zakresie rządowych problemów badawczo-rozwojowych i problemów węzłowych — także Ministerstwu Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

§ 7. 1. Dysponenti funduszy (§ 5 ust. 1 pkt 2 i 3) mogą angażować środki tych funduszy na następne lata w granicach środków przewidzianych w planach wieloletnich i planach koordynacyjnych.

2. Środki na prace badawcze przeznacza się przede wszystkim na kontynuowanie prac rozpoczętych.

Rozdział 2

Fundusz prac badawczych.

§ 8. 1. Tworzy się fundusz prac badawczych w ministerstwach. Dochodami funduszu są:

- 1) dotacje z budżetu centralnego,
- 2) dochody ze sprzedaży określone w § 4 ust. 2, jeżeli sprzedane przedmioty majątkowe zostały nabyte lub wytworzone ze środków funduszu prac badawczych,
- 3) dochody stanowiące połowę kwot uzyskanych ze sprzedaży rezultatów prac własnych i opłat za przekazane do upowszechnienia gotowe opracowania i wytwory, o których mowa w § 25 ust. 2 pkt 2,
- 4) nadwyżki funduszu rezerwowego jednostek badawczych podległych dysponentowi funduszu prac badawczych, jeżeli jednostka przejmująca nadwyżki nie jest dysponentem funduszu postępu techniczno-ekonomicznego,
- 5) inne dochody, określone odrębnymi przepisami.

2. Wysokość dotacji budżetowych na fundusz prac badawczych określa się w budżecie centralnym. Na dotacje te mogą być przenoszone w ciągu roku kredyty przewidziane w budżecie na pokrycie kosztów działalności jednostek badawczych wykonywanej bez umów. Ustalone w budżecie dotacje na fundusz prac badawczych nie mogą być przenoszone na finansowanie innych zadań.

§ 9. 1. Fundusz prac badawczych przeznacza się na finansowanie prac badawczych zaliczonych do rządowych problemów badawczo-rozwojowych oraz do problemów węzłowych.

2. W ministerstwach i jednostkach, które nie tworzą funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, oraz w resorcie obrony narodowej fundusz prac badawczych może być przeznaczony również na:

- 1) finansowanie pozostałych prac badawczych, realizowanych na podstawie umów,
- 2) finansowanie prac własnych jednostek badawczych i wyodrębnionej w ich planach finansowych działalności ogólnotechnicznej, a w szkołach wyższych — na finansowanie prac własnych i prac naukowo-badawczych związanych z dydaktyką i kształceniem kadr naukowych.

3. Wykorzystanie środków funduszu na cele wymienione w ust. 2 może nastąpić tylko w razie zapewnienia środków na sfinansowanie prac, o których mowa w ust. 1.

4. Środki funduszu wykorzystuje się w formie zapłaty za wykonanie całości pracy lub — jeżeli przewiduje to umowa — wyodrębnionego jej etapu, na podstawie faktury wystawionej przez wykonawcę pracy.

5. Rozliczenia za prace badawcze następują po cenach obowiązujących jednostki wykonujące te prace.

§ 10. 1. Dysponentami funduszu prac badawczych są ministrowie oraz kierownicy jednostek odpowiedzialnych za realizację rządowych problemów badawczo-rozwojowych, problemów węzłowych i problemów resortowo-branżowych i planów prac badawczych — w zakresie środków funduszu przydzielonych im przez ministrów.

2. W zakresie finansowania prac badawczych objętych określonym problemem funkcję dysponenta przeznaczonej na ten cel części funduszu prac badawczych pełni jednostka koordynująca rozwiązanie zadań wchodzących w skład problemu. Jednostka koordynująca otrzymuje środki tego funduszu i rozlicza się z nich na zasadach określonych w § 6 ust. 3—5.

3. Dysponenti funduszu oraz pełniące funkcje dysponentów jednostki koordynujące mogą zaciągać w banku niskoprocentowy kredyt na poczet przyszłych wpływów funduszu do wysokości i w zakresie rzeczowym ustalonych w planie koordynacyjnym problemu finansowanego z funduszu.

4. Pozostałość środków funduszu na koniec roku przechodzi na rok następny.

5. Podstawą gospodarowania funduszem prac badawczych w poszczególnych ministerstwach jest zbiorczy plan funduszu zatwierdzony przez ministra.

Rozdział 3

Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego.

§ 11. 1. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego tworzy się w przedsiębiorstwach oraz w zjednoczeniach (w jednostkach równorzędnych) i kombinatach przemysłowych, budownictwa, transportu i łączności, geologicznych, lasów państwowych, produkcji leśnej i gospodarki komunalnej.

2. Fundusz jest przeznaczony na finansowanie prac badawczych warunkujących postęp techniczny i organizacyjno-ekonomiczny, realizowanych na podstawie umów, w szczególności na finansowanie prac zaliczonych do określonych problemów badawczych, a także na finansowanie prac własnych jednostek badawczych i wyodrębnionej w ich planach finansowych działalności ogólnotechnicznej.

3. W wypadkach określonych w § 17 ze środków funduszu może być refundowana całość lub część kosztów prac wdrożeniowych.

4. Przepis § 10 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 12. 1. Fundusz postępu techniczno-ekonomicznego tworzy się z narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw.

2. Na fundusz przeznacza się odpowiednio również dochody, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 2—5.

3. Zjednoczenie (jednostka równorzędna) tworzy fundusz z wpłat przedsiębiorstw wchodzących w jego skład. Wpłaty te są dokonywane z części narzutów obciążających koszty przedsiębiorstw (ust. 1); dyrektor zjednoczenia ustala wysokość wpłat i tryb ich dokonywania. Część środ-

ków funduszu gromadzonego w zjednoczeniu może być przekazywana na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego ministerstwa w wysokości i trybie określonych przez właściwego ministra.

4. Banki mogą udzielać dysponentom funduszu niskoprocentowego, nie limitowanego kredytu na poczet przyszłych wpływów z tytułu narzutów na ten fundusz.

§ 13. 1. Narzuty na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego obciążające koszty przedsiębiorstw ustala się na okresy wieloletnie w formie norm procentowych określonych w stosunku do wartości sprzedaży produkcji i usług.

2. Właściwy minister ustala procentowe normy narzutów dla poszczególnych zjednoczeń (jednostek równorzędnych), grup zjednoczeń lub przedsiębiorstw i kombinatów w granicach kwot tych narzutów określonych dla poszczególnych resortów w planie pięcioletnim.

3. Właściwy minister może dokonać zmian w wysokości procentowych norm narzutów, ustalonej zgodnie z ust. 1, jeżeli jest to uzasadnione urzędową zmianą cen lub istotną zmianą programu produkcji oraz może zwolnić określone przedsiębiorstwo z obowiązku naliczania narzutów na fundusz.

4. Dyrektor zjednoczenia (jednostki równorzędnej) lub kombinatu ustala tryb gromadzenia środków z narzutów na fundusz, kontroluje prawidłowość i terminowość dokonywania przez przedsiębiorstwa wpłat na ten fundusz i przekazywania jego części na fundusz ministerstwa (§ 12 ust. 3) oraz uprawniony jest do ściągania zaległości w drodze wydania dyspozycji przelewowej bankowi prowadzącemu rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstwa.

§ 14. 1. Prace badawcze wykonywane na podstawie umów finansuje się ze środków funduszu postępu techniczno-ekonomicznego na zasadach określonych w § 9 ust. 4 i 5.

2. Podstawą dysponowania funduszem postępu techniczno-ekonomicznego jest plan funduszu zatwierdzany przez kierownika jednostki będącej dysponentem funduszu, na podstawie wskaźników i zadań otrzymanych od jednostki nadrzędnej. Plan funduszu w przedsiębiorstwie jest częścią planu techniczno-ekonomicznego.

3. W planie funduszu należy uwzględnić środki niezbędne do realizacji prac badawczych zaliczonych do określonych problemów lub zadań, za których wykonanie odpowiedzialny jest dysponent funduszu, a także środki realizacji innych zadań, które mają być sfinansowane z tego funduszu. W planie funduszu należy uwzględnić także co najmniej 10% rezerwę na pokrycie dodatkowych kosztów wynikających z rozszerzania zakresu realizowanych prac badawczych lub przyspieszenia ich realizacji oraz z uznano za uzasadnione przekroczenia planowanych kosztów prac.

4. Pozostałość środków funduszu na koniec roku przechodzi na rok następny.

§ 15. Przepisy niniejszego rozdziału dotyczące przedsiębiorstw stosuje się odpowiednio do zakładów zgrupowanych w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) i do zakładów wchodzących w skład kombinatu.

Rozdział 4

Finansowanie prac wdrożeniowych.

§ 16. 1. Prace wdrożeniowe nie objęte planem sfinansowania inwestycji są finansowane w całości ze środków obrotowych; koszty tych prac wlicza się do kosztów nowo uruchomionej produkcji wyrobów lub kosztów nowej metody wytwarzania.

2. Koszty prac wdrożeniowych mogą być rozliczane w okresach dłuższych niż rok na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

3. Przedsiębiorstwa (zakłady) mogą zaciągać na sfinansowanie prac wdrożeniowych nie limitowane kredyty bankowe. Zasady oprocentowania i spłat tych kredytów regulują odrębne przepisy.

§ 17. 1. Koszty prac wdrożeniowych (§ 16) zakończonych, wynikiem negatywnym mogą być w całości lub w części pokryte z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego. Pokryciu podlega całość lub część faktycznie poniesionych kosztów bez doliczenia zysku i bez potrącania kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i kar umownych.

2. Pokrycie kosztów następuje z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego tej jednostki, która sfinansowała koszty prac badawczych będących przedmiotem wdrożenia, a jeżeli nie jest ona dysponentem tego funduszu lub prace wdrożeniowe zostały podjęte na podstawie zakupu patentu lub wzoru użytkowego albo licencji na ich stosowanie, koszty prac wdrożeniowych zakończonych wynikiem negatywnym obciążają fundusz postępu techniczno-ekonomicznego będący w dyspozycji przedsiębiorstwa wdrażającego.

3. Pokrycia kosztów dokonuje się w całości, jeżeli negatywny wynik prac wdrożeniowych nastąpił z przyczyn niezależnych od przedsiębiorstwa wdrażającego.

4. Decyzję, czy i jaka część kosztów podlega pokryciu, podejmuje właściwy dysponent funduszu (ust. 2).

§ 18. 1. Przedsiębiorstwo lub zjednoczenie (jednostka równorzędna), które odebrało pracę badawczą w celu jej wdrożenia i z przyczyn od niego zależnych nie wdrożyło jej w przewidzianym terminie, jest obowiązane do opłacania na rzecz budżetu miesięcznych odsetek obciążających wyniki przedsiębiorstwa (zjednoczenia).

2. W razie gdy rezultat przyjętej do wdrożenia pracy badawczej nie będzie wdrożony do produkcji, wartość pracy badawczej podlega spisaniu w ciężar strat jednostki zobowiązanej do wdrożenia oraz odprowadzeniu na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego lub fundusz prac badawczych, jeżeli z tego funduszu finansowano pracę.

3. Na równi z pracą badawczą przyjętą do wdrożenia, traktuje się zakup patentu lub wzoru użytkowego albo licencji na ich stosowanie.

Rozdział 5

Nagrody.

§ 19. 1. Wprowadza się nagrody za realizację prac badawczych i wdrożeniowych, Nagrody te są finansowane z budżetu centralnego.

2. Nagrody przyznawane są za:

- 1) prace wymagające szczególnego wysiłku twórczego, wybrane z ogółu prac badawczych i wdrożeniowych, bez względu na źródła ich finansowania,
- 2) wyróżniające się prace wykonane w ramach organizowanych konkursów wyznaczających rozwiązanie określonych zadań,
- 3) kompleksowe osiągnięcia w rozwoju poszczególnych branż lub dziedzin techniki.

3. Przy wyborze prac i osiągnięć, za które przyznaje się nagrody, należy brać pod uwagę przede wszystkim przydatność gospodarczą i efektywność społeczno-ekonomiczną rozwiązań technicznych i organizacyjno-ekonomicznych, stanowiących wynik danej pracy lub osiągnięć.

§ 20. 1. Dysponentami nagród są Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz inni ministrowie, którzy mogą upoważnić kierowników podległych jednostek odpowiedzialnych za realizację zadań rozwoju nauki i techniki do dysponowania całością lub częścią kredytów budżetowych przeznaczonych na nagrody.

2. Wysokość kredytów na nagrody określa się co-rocennie w budżecie centralnym.

DZIAŁ III

ZASADY GOSPODARKI FINANSOWEJ JEDNOSTEK BADAWCZYCH

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 21. 1. Zasady gospodarki finansowej ustalone w niniejszym dziale mają zastosowanie do wyodrębnionych organizacyjnie:

- 1) instytutów naukowo-badawczych, działających na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych (Dziennik Ustaw z 1965 r. Nr 19, poz. 129 i z 1973 r. Nr 12, poz. 89),
- 2) placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk,
- 3) ośrodków badawczo-rozwojowych, centralnych laboratoriów i centralnych biur konstrukcyjnych,
- 4) innych jednostek, zaliczonych w klasyfikacji gospodarki narodowej do gałęzi 74 — „Jednostki naukowo-badawcze”, których zadaniem jest prowadzenie prac badawczych, zwanych dalej „jednostkami badawczymi”.

2. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do:

- 1) przedsiębiorstw i zakładów doświadczalnych,
- 2) biur projektowych,
- 3) jednostek badawczych, które za zgodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministra Finansów prowadzą gospodarkę finansową w formie jednostki budżetowej.

§ 22. 1. Jednostki badawcze prowadzą gospodarkę finansową na podstawie planów finansowych, ustalanych i zatwierdzanych na okresy roczne w ramach planów wieloletnich.

2. Plan finansowy jednostki badawczej zatwierdza kierownik tej jednostki na podstawie wskaźników i ustaleń wynikających z narodowego planu gospodarczego i budżetu Państwa oraz wskaźników i norm ustalonych zgodnie z przepisami uchwały.

3. Podstawą gospodarki finansowej jednostek badawczych jest odpłatne wykonywanie prac badawczych na rzecz jednostek gospodarki społecznej.

4. Zasady gospodarki finansowej stosuje się bez względu na to, jaka część planowanych kosztów znajduje pokrycie w dochodach uzyskiwanych z odpłatnego wykonywania prac badawczych.

§ 23. W sprawach rachunkowości jednostki badawcze stosują przepisy dotyczące przedsiębiorstw państwowych lub — za zgodą jednostki nadrzędnej — przepisy o rachunkowości budżetowej.

Rozdział 2

Finansowanie działalności podstawowej.

§ 24. 1. Ze względu na zasady gospodarki finansowej w działalności podstawowej jednostek badawczych rozróżnia się:

- 1) prace badawcze wykonywane na podstawie umów; na równi z tymi pracami traktuje się prace badawcze podejmowane na ryzyko jednostki badawczej oraz prace wykonywane na podstawie umów z jednostkami wdrażającymi rezultaty prac badawczych,
- 2) ogół prac badawczych przewidzianych w planach rozwoju nauki i techniki wykonywanych w trybie bezumownym,
- 3) prace badawcze podejmowane z inicjatywy jednostki badawczej, zwanej dalej „pracami własnymi”,
- 4) inne prace przewidziane w statucie jednostki badawczej lub wynikające z odrębnych przepisów.

2. W jednostkach badawczych można ponadto wyodrębnić działalność ogólnotechniczną, polegającą na wykonywaniu funkcji w zakresie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, normalizacji, ochrony patentowej oraz innych stałych funkcji związanych z rozwojem nauki i techniki lub postępowaniem organizacyjno-ekonomicznym, określonych przez jednostkę nadrzędną; do działalności ogólnotechnicznej zalicza się również działalność z zakresu wynalazczości.

§ 25. 1. Jednostka badawcza pokrywa koszty działalności podstawowej z dochodów własnych, ze środków przekazywanych przez jednostkę nadrzędną, ze swego funduszu rezerwowego oraz z dotacji budżetowej.

2. Do dochodów własnych jednostki badawczej zalicza się:

- 1) dochody ze sprzedaży prac wykonywanych na podstawie umów,
- 2) połowę kwot uzyskanych ze sprzedaży prac własnych oraz z opłat za przekazane do upowszechnienia gotowe opracowania i wylwory wykonane uprzednio na podstawie umów lub w trybie bezumownym; pozostała połowa dochodów z tych tytułów zmniejsza zapotrzebowanie na dotację z budżetu, a jeżeli zapotrzebowanie na dotację nie występuje lub jest mniejsze od tej części dochodów, różnicę przekazuje się na fundusz prac badawczych lub fundusz postępu techniczno-ekonomicznego jednostki nadrzędnej nad jednostką badawczą,
- 3) w jednostkach koordynujących wykonanie prac badawczych wchodzących w skład określonego problemu — wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji koordynacyjnych, pobierane ze środków przeznaczonych

na finansowanie problemu w wysokości 2% zrealizowanych faktur jednostek współpracujących w rozwiązaniu problemu.

3. Dotacje budżetowe przeznacza się na pokrycie kosztów prac wykonywanych w trybie bezumownym w wysokości faktycznych kosztów tych prac, pomniejszonych o dochody zaliczone do dochodów własnych z tytułów określonych w ust. 2 pkt 2 oraz o 90% dochodów z innych prac, o których mowa w § 24 ust. 1 pkt 4.

4. Prace nie zakończone i zadania nie rozliczone oraz należności jednostki badawczej zafakturowane, lecz jeszcze nie zapłacone, są finansowane niskoprocentowym kredytem bankowym.

§ 26. 1. Za prace badawcze wykonywane odpłatnie jednostka badawcza rozlicza się z zamawiającym:

- 1) w granicach umówionego limitu ceny na podstawie faktycznie poniesionych kosztów bezpośrednich wykonania pracy z doliczeniem narzutów z tytułu kosztów ogólnych (§ 28) oraz z doliczeniem stawki zysku, ustalonej zgodnie z ust. 2—5, albo
- 2) w formie opłat zryczałtowanych, pobieranych z tytułu wdrożenia pracy badawczej przez zamawiającego, zwanych dalej opłatami zryczałtowanymi.

2. Umowny limit ceny określony na podstawie kosztów (ust. 1 pkt 1) jednostki badawczej uzgadniają z zamawiającym na podstawie kalkulacji wstępnej (planowanej) kosztów prac z doliczeniem zysku, ustalonego przez jednostkę nadrzędną w granicach od 5 do 15% kosztów całkowitych, pomniejszonych o koszty bezpośrednie materiałów i usług obcych oraz o koszty zakupu aparatury specjalnej. Do wartości usług obcych dolicza się stawkę zysku w wysokości 2%. W zakresie prac badawczych, wchodzących w skład problemów węzłowych, jednostki badawcze mogą podwyższyć stawkę zysku ustaloną przez jednostkę nadrzędną o 1/5.

3. Za wykonanie pracy badawczej, która z przyczyn niezależnych od zamawiającego zakończyła się niepowodzeniem, jednostka badawcza rozlicza się z zamawiającym w wysokości całkowitego kosztu faktycznego bez doliczenia zysku, chyba że w umowie o wykonanie pracy jednostka zamawiająca zgodziła się, że rezultat pracy badawczej nie będzie miał wpływu na naliczenie zysku w cenie.

4. W umowach o wykonanie pracy badawczej można ustalić, że w rozliczeniach za wykonaną pracę będzie się stosować:

- 1) wyższą niż umówiona stawkę zysku, nie przekraczającą jednak 20% podstawy obliczenia (ust. 2), a przy pracach wchodzących w skład rządowych problemów badawczo rozwojowych i problemów węzłowych — 24%, jeżeli faktyczny wynik pracy okaże się lepszy niż założono w umowie lub gdy wynik ten będzie mógł być zastosowany w szerszym zakresie niż założono w umowie,
- 2) minimalną 5-procentową stawkę zysku lub obniżoną stawkę zysku w stosunku do ustalonej w umowie albo nienaliczanie stawki zysku w ogóle, jeżeli z przyczyn zależnych od jednostki badawczej nastąpi przekroczenie ustalonego terminu wykonania pracy lub rezultat pracy będzie gorszy od założonego w umowie.

Zmiany stawki zysku nie stosuje się do kosztów usług obcych.

5. Podwyższenie lub obniżenie stawki zysku podwyższa lub obniża umowny limit ceny pracy badawczej.

6. Jeżeli koszt pracy badawczej wynikający z kalkulacji wynikowej przekracza koszt ustalony w kalkulacji wstępnej, jednostce badawczej wykonującej zamówioną pracę przysługuje — bez zmiany umowy — cena wyższa od umownego limitu ceny, proporcjonalnie do wzrostu kosztu pracy przewidzianego w kalkulacji wstępnej, nie przekraczająca jednak więcej niż o 10% umownego limitu ceny.

7. Formę i wysokość opłaty zryczałtowanej (ust. 1 pkt 2) oraz częstotliwość i okres jej pobierania ustala się w umowie, z tym że suma opłat nie może być wyższa niż 150% sumy faktycznych kosztów pracy i kosztów pomocy autorskiej poniesionych przez jednostkę badawczą przy pracach związanych z wdrożeniem pracy badawczej.

8. Ceny prac i wyrobów (wytworów) nie będących pracami badawczymi ustala się w trybie przepisów o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych.

§ 27. 1. Jednostki badawcze są uprawnione do sprzedaży rezultatów prac własnych według cen uzgodnionych z nabywcą.

2. Za przekazane do upowszechnienia gotowe opracowania i wyroby (wytwory), będące rezultatem prac badawczych wykonanych i sfinansowanych uprzednio na podstawie umów lub w trybie bezumownym, jednostki badawcze mogą pobierać od następnych nabywców — na podstawie odrębnej umowy — opłaty w wysokości:

- 1) do 25% ceny uzyskanej za wykonanie tych opracowań od jednostki zamawiającej, jeżeli jest to pierwsza sprzedaż opracowania (wyrobu, wytworu) w drodze upowszechnienia,
- 2) do 15% ceny — przy drugiej sprzedaży tego samego opracowania,
- 3) do 10% ceny — przy każdej następnej sprzedaży tego opracowania.

3. Jeżeli przekazywana do upowszechnienia praca badawcza została sfinansowana w formie opłaty zryczałtowanej (§ 26 ust. 1 pkt 2), jednostka badawcza może pobrać od następnego nabywcy opłaty zryczałtowane w wysokości:

- 1) do 50% pierwszej opłaty zryczałtowanej, jeżeli jest to pierwsza sprzedaż pracy w drodze upowszechnienia,
- 2) do 30% — przy drugiej sprzedaży tej samej pracy,
- 3) do 20% — przy każdej następnej sprzedaży tej pracy.

4. Jeżeli praca badawcza została wykonana bez umowy, jednostki badawcze mogą pobierać od następnych nabywców opłaty w wysokości uzgodnionej z nabywcą.

5. W uzasadnionych wypadkach, a zwłaszcza w razie przekazywania gotowego opracowania i wyrobu (wytworu) dla celów dydaktycznych i szkoleniowych, jednostki badawcze mogą rezygnować z pobierania opłat.

6. Opłat za upowszechnienie nie pobiera się za gotowe prace upowszechniane w formie katalogów, norm, wydawnictw itp.

7. Dodatkowe prace związane z przystosowaniem upowszechnianego opracowania (ust. 2) do aktualnych potrzeb rozlicza się tak, jak inne prace wykonywane na podstawie umów.

§ 28. Jednostka nadrzędna jest obowiązana do ustalenia dla jednostek badawczych wieloletnich maksymalnych stawek procentowych (narzutów) kosztów ogólnych w stosunku do kosztów wynagrodzeń bezpośrednich.

§ 29. 1. Jednostki badawcze dokonują w ciężar kosztów działalności odpisów amortyzacyjnych od wartości wszystkich środków trwałych, z tym że:

- 1) równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych związanych z działalnością podstawową, a zaliczonych do grupy 1 i 2 klasyfikacji środków trwałych, podlega przekazaniu do budżetu;
- 2) równowartość odpisów amortyzacyjnych od pozostałych środków trwałych związanych z działalnością podstawową podlega przekazaniu na fundusz inwestycyjny jednostki badawczej.

2. W zakresie wysokości, trybu i terminów przekazywania odpisów amortyzacyjnych stosuje się przepisy obowiązujące przedsiębiorstwa państwowe rozliczające się z budżetem centralnym.

3. Rozliczenie wyników likwidacji środków trwałych następuje zgodnie z przepisami w sprawie amortyzacji środków trwałych.

§ 30. 1. Inwestycje jednostek badawczych polegające na budownictwie inwestycyjnym, a dotyczące działalności podstawowej, są finansowane z budżetu; zasady finansowania tych inwestycji określają odrębne przepisy.

2. Inwestycje jednostek badawczych polegające na zakupach inwestycyjnych, dotyczące działalności podstawowej, finansuje się z funduszu inwestycyjnego jednostki badawczej.

3. Koszty remontów środków trwałych (kapitałnych, średnich i bieżących) dotyczące działalności podstawowej obciążają koszty tej działalności; koszty te mogą być rozliczane w okresach dłuższych niż rok na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 3

Wynik finansowy (zysk) i jego podział.

§ 31. 1. Różnica między dochodami a kosztami działalności podstawowej jednostki badawczej, skorygowana o saldo strat i zysków nadzwyczajnych, jest wynikiem finansowym tej jednostki i stanowi jej zysk. Przy ustalaniu wyniku finansowego nie bierze się pod uwagę dochodów i kosztów funduszu efektów wdrożeniowych i funduszu nagród wdrożeniowych.

2. Zysk jednostki badawczej, przed ostatecznym jego rozliczeniem, podlega weryfikacji w celu wyeliminowania zysku niezależnego i zysku nieprawidłowego, które podlegają przekazaniu w całości do budżetu, z tym że jeżeli zysk taki został ujawniony przez jednostkę nadrzędną, organy kontroli zewnętrznej, bank lub terenowy organ administracji państwowej, przekazaniu do budżetu podlega kwota odpowiadająca 150% zysku niezależnego i nieprawidłowego.

§ 32. 1. Zysk jednostki badawczej — po weryfikacji — podlega podziałowi na niżej określone cele według następującej kolejności:

- 1) odpis na zwiększenie funduszu obrotowego oraz na uzupełnienie tego funduszu w razie zmniejszenia go wskutek strat poniesionych w ubiegłych okresach,
- 2) odpis na fundusz inwestycyjny w wysokości co najmniej 50% zysku, nie więcej niż w kwocie pozostałej po dokonaniu odpisu, o którym mowa w pkt 1,
- 3) odpis na fundusz efektów wdrożeniowych z tytułu sprzedaży i upowszechniania prac w formie opłat zryczałtowanych (§ 37 ust. 8),

4) odpis na fundusz nagród w granicach do 3% planowanego rocznego osobowego funduszu płac łącznie z planowanym w kosztach narzutem na fundusz premiiowy,

5) odpis na fundusz rezerwowy w wysokości pozostałego zysku.

2. Zwiększenie funduszu obrotowego dokonane z odpisu z zysku (ust. 1 pkt 1) nie może przekraczać procentowego wzrostu kosztów działalności podstawowej w stosunku do kosztów roku ubiegłego.

Rozdział 4

Fundusze.

§ 33. 1. Jednostki badawcze tworzą, oprócz funduszu środków trwałych i funduszu statutowego lub funduszu obrotowego, następujące fundusze:

- 1) fundusz inwestycyjny,
- 2) fundusz premiiowy,
- 3) fundusz efektów wdrożeniowych lub fundusz nagród wdrożeniowych,
- 4) fundusz nagród,
- 5) zakładowy fundusz socjalny,
- 6) zakładowy fundusz mieszkaniowy,
- 7) fundusz rezerwowy.

2. Nie wykorzystane środki funduszy (ust. 1 pkt 1—7) przechodzą na rok następny.

§ 34. 1. W jednostkach badawczych nowo utworzonych fundusz środków trwałych oraz fundusz statutowy lub obrotowy tworzy się z równowartości otrzymanych nieodpłatnie środków trwałych i obrotowych oraz z dotacji budżetowej na utworzenie funduszu statutowego lub obrotowego.

2. Jednostka badawcza dokonuje zwiększenia funduszu statutowego lub obrotowego z odpisów z zysku (§ 32 ust. 2).

3. Bank finansujący może udzielić jednostce badawczej niskoprocentowego kredytu na finansowanie zapasów podlegających pokryciu funduszem statutowym lub obrotowym do wysokości wartości stanu zapasów przekraczającej ten fundusz, zmniejszonej o wartość zobowiązań przewidzianych.

§ 35. 1. Fundusz inwestycyjny tworzy się z przewidzianych w uchwale:

- 1) odpisów amortyzacyjnych,
- 2) odpisów z zysku

oraz innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. Środki funduszu inwestycyjnego są przeznaczone na finansowanie zakupów inwestycyjnych związanych z działalnością podstawową jednostki badawczej oraz na drobne inwestycje polegające na robotach budowlano-montażowych, jeżeli ich wartość kosztorysowa nie przekracza 100.000 zł.

3. Decyzje w sprawie wykorzystania funduszu inwestycyjnego są podejmowane w granicach środków tego funduszu i nie podlegają wstępnej kontroli banku.

4. Jeżeli środki funduszu inwestycyjnego okażą się niewystarczające na pokrycie zadań i nie ma możliwości uzupełnienia tego funduszu z funduszu rezerwowego, jed-

nostką badawczą może zaciągać kredyt bankowy na poczet przyszłych wpływów funduszu inwestycyjnego.

§ 36. 1. Fundusz premiowy tworzy się z narzutów obciążających koszty działalności podstawowej, naliczanych w procentach od wykorzystanego osobowego funduszu płac jednostki badawczej w wysokości odpowiadającej bazowemu funduszowi premiowemu.

2. W razie płacenia przez jednostkę badawczą kar umownych (odszkodowań) w związku z niezgodną z umową realizacją prac badawczych i zmniejszeniem w związku z tym premii pracownikom odpowiedzialnym za niedotrzymanie warunków przewidzianych w umowie lub pozbawieniem tych pracowników premii, o równowartość zmniejszeń premii zwiększa się fundusz rezerwowy jednostki badawczej.

3. Zasady wykorzystywania funduszu premiowego określają odrębne przepisy.

§ 37. 1. Fundusz efektów wdrożeniowych tworzy się:

- 1) z wpłat przedsiębiorstw lub innych jednostek gospodarki społecznej, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”, które wdrożą nowe rozwiązanie będące wynikiem pracy badawczej i uzyskają z tego tytułu efekty ekonomiczne,
- 2) z części zysku osiągniętego w wyniku sprzedaży pracy badawczej w formie opłaty zryczałtowanej (§ 26 ust. 1 pkt 2) lub z tytułu przekazania tej pracy następnym nabywcom w drodze upowszechnienia (§ 27 ust. 3),
- 3) z kwot przekazywanych przez inną jednostkę badawczą z jej funduszu efektów wdrożeniowych w razie gdy jednostka badawcza współpracuje w realizacji i wdrożeniu pracy, od której efektów w innej jednostce tworzy się fundusz,
- 4) z dochodów uzyskiwanych przez jednostkę badawczą z wykonywania prawa — w rozumieniu przepisów o wynalazczości — lub udostępnienia nie chronionego projektu wynalazczego albo z przekazanych doświadczeń; dotyczy to zarówno dochodów uzyskiwanych w obrocie krajowym, jak i zagranicznym; na fundusz przekazuje się 10% tych dochodów,
- 5) z kar umownych i odszkodowań należnych w związku z realizacją umów wdrożeniowych.

2. Wpłaty przedsiębiorstw na fundusz efektów wdrożeniowych (ust. 1 pkt 1) określa się w umowach zawieranych przez jednostkę badawczą z przedsiębiorstwem (umowa wdrożeniowa), przed rozpoczęciem prac wdrożeniowych. W umowie wdrożeniowej określa się również procent udziału przedsiębiorstwa we wpłatach na fundusz efektów wdrożeniowych jednostki badawczej.

3. Równocześnie z umową wdrożeniową zawieraną z przedsiębiorstwem, jednostka badawcza będąca jednostką koordynującą zawiera z jednostkami współpracującymi umowy dotyczące procentowego udziału tych jednostek we wpływach na fundusz efektów wdrożeniowych jednostki koordynującej.

4. Przez efekty ekonomiczne zastosowania wyników prac badawczych rozumie się:

- 1) zysk całkowity — jeżeli efekty te są osiągane w wyniku produkcji wyrobów nowych, dotychczas nie wytwarzanych w kraju, a produkcja ta nie jest wprowadzana zamiast produkcji innych wyrobów,

- 2) różnicę między zyskiem osiągniętym z produkcji wyrobów a zyskiem osiągniętym z produkcji wyrobów podobnych — jeżeli efekty dotyczą nowych wyrobów, nie wymienionych w pkt 1,

- 3) dodatkowy zysk (obniżkę straty przy produkcji planowo-deficytowej), osiągnięty wskutek obniżki kosztów produkcji wyrobów dotychczas wytwarzanych albo zwiększenia rozmiarów tej produkcji.

5. Szczegółowe zasady ustalania efektów ekonomicznych oraz ustalania udziału jednostek badawczych w tych efektach określają jednostki wiodące w branży w wytycznych zatwierdzanych przez ministrów nadzorujących te jednostki. Wytyczne te mogą określać również inne niż ustalone w ust. 4 zasady określania efektów ekonomicznych, jeżeli wymaga tego specyfika działalności przedsiębiorstwa wdrażającego.

6. Wpłaty przedsiębiorstwa na fundusz efektów wdrożeniowych jednostki badawczej są dokonywane w ciężar zysku, bez względu na jego wysokość. Wpłaty te są dokonywane proporcjonalnie w okresie trzech lat, licząc od dnia uruchomienia produkcji w skali przemysłowej, nie dłużej jednak niż do piątego roku od dnia odbioru pracy badawczej przez przedsiębiorstwo wdrażające. Jeżeli oponowanie nowej produkcji wymaga dłuższego czasu, wpłaty te mogą być dokonywane do siódmego roku od dnia odbioru pracy badawczej. W razie gdy umowny termin wykonania wdrażanej pracy badawczej został skrócony, o okres tego skrócenia wydłuża się 3-letni okres dokonywania wpłat przedsiębiorstwa na fundusz.

7. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki określają procentowe stawki udziału jednostek badawczych w efektach ekonomicznych, różnicując je w zależności od podstawy (ust. 4) oraz okresu (ust. 6) ich naliczania. Stawki te powinny być co najmniej o $\frac{1}{8}$ niższe dla każdego z następnych lat 3-letniego okresu ich naliczania i powinny one kształtować się w granicach 3—15% w pierwszym roku, 2—12% w drugim roku i 1—8% efektów ekonomicznych w trzecim roku ich naliczania.

8. Przepisy ust. 2—7 nie dotyczą prac rozliczanych w formie opłaty zryczałtowanej (§ 26 ust. 1 pkt 2). W tym wypadku na fundusz efektów wdrożeniowych przekazuje się część zysku pozostałego po pokryciu opłatą zryczałtowaną 120% kosztów wykonania pracy. Jeżeli opłata zryczałtowana pobierana jest z tytułu upowszechnienia pracy (§ 27 ust. 3), na fundusz efektów wdrożeniowych przeznaczają się część opłaty, pozostającej w dyspozycji jednostki badawczej (§ 25 ust. 2 pkt 2).

9. Fundusz efektów wdrożeniowych przeznaczony jest na niżej określone cele w następującej kolejności:

- 1) udział przedsiębiorstw wdrażających; kwot tego udziału przedsiębiorstwa nie przekazują jednostkom badawczym, lecz zatrzymują je w celu nagradzania swoich pracowników biorących udział we wdrożeniu wyników prac badawczych,
- 2) udział jednostek, które współpracowały w pracy badawczej będącej przedmiotem wdrożenia,
- 3) zapłatę na rzecz przedsiębiorstw kar umownych i odszkodowań przewidzianych w umowach wdrożeniowych; jeżeli środki funduszu nie wystarczą na ten cel, brakująca kwota zwiększa straty nadzwyczajne jednostki badawczej,

- 4) wypłatę nagród dla autorów i współautorów wdrażanych rozwiązań oraz osób uczestniczących bezpośrednio we wprowadzaniu rozwiązania do produkcji (praktyki) — w wysokości do 50% wpływów na fundusz, zmniejszonych o kwoty wymienione w pkt 1—3,
- 5) na fundusz rezerwowy — w pozostałej wysokości.

10. Wypłaty nagród z funduszu efektów wdrożeniowych dla poszczególnych osób, przekraczające łącznie ze wszystkich umów wdrożeniowych 150.000 zł w ciągu roku, wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez kierownika jednostki nadrzędnej nad jednostką wypłacającą.

§ 38. 1. Fundusz nagród wdrożeniowych tworzy się w razie wdrożenia prac badawczych o dużym znaczeniu społecznym bądź gospodarczym, których efekty nie mogą być określone zgodnie z przepisami § 37 ust. 4 i 5. Fundusz ten tworzy się z wpłat jednostek, które sfinansowały wdrożone prace badawcze, z tym że wysokość tych wpłat podlega zatwierdzeniu przez jednostkę nadrzędną nad jednostką badawczą, na której rzecz wpłaty mają być dokonane; wpłaty te są dokonywane jednorazowo po wdrożeniu wyników pracy badawczej i pokrywane są z tych samych źródeł, z których została sfinansowana praca badawcza.

2. Podstawą do dokonania wpłaty na fundusz nagród wdrożeniowych przez jednostkę finansującą pracę badawczą jest umowa zawarta przed rozpoczęciem prac wdrożeniowych przez jednostkę badawczą z jednostką, która ma wdrożyć wynik pracy badawczej, (umowa wdrożeniowa) oraz stwierdzenie jednostki wdrażającej o dokonaniu wdrożenia i uzyskanych efektach tego wdrożenia. Jeżeli ze względu na charakter i możliwy zasięg wykorzystania wyniku pracy badawczej nie jest możliwe wskazanie jednostki wdrażającej, funkcje jednostki wdrażającej spełnia odpowiednio jednostka zamawiająca pracę; w tym wypadku warunki wpłaty na fundusz nagród ustala się w umowie o pracę badawczą.

3. Przewidziane w umowach wdrożeniowych kary i odszkodowania należne jednostce badawczej zwiększają rachunek jej zysków nadzwyczajnych; kary i odszkodowania należne jednostce wdrażającej obciążają fundusz nagród wdrożeniowych.

4. Fundusz nagród wdrożeniowych, po zapłaceniu kar umownych i odszkodowań przewidzianych w umowie wdrożeniowej, przeznaczają się na nagrody dla autorów i współautorów wdrażanych rozwiązań oraz osób uczestniczących bezpośrednio we wdrożeniu tych rozwiązań. Jeżeli jednostka badawcza jest jednostką koordynującą, przekazuje ona część funduszu na fundusz nagród wdrożeniowych jednostek współpracujących.

5. W jednostkach badawczych tworzących fundusz efektów wdrożeniowych wpłaty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na ten fundusz oraz zwiększają część tego funduszu przeznaczoną na nagrody (§ 37 ust. 9 pkt 4).

6. W zakresie wypłat nagród dla poszczególnych osób stosuje się przepis § 37 ust. 10.

§ 39. 1. Fundusz nagród (§ 33 ust. 1 pkt 4) tworzy się z odpisów z zysku i przeznaczają na nagrody dla pracowników jednostki badawczej, przyznawane według uznania kierownika tej jednostki. Przy przyznawaniu nagród kierownik jednostki badawczej zasięga opinii organu związku zawodowego tej jednostki.

2. Nie wykorzystany fundusz nagród w ciągu roku zwiększa fundusz nagród roku następnego.

§ 40. Zasady tworzenia i wykorzystywania zakładowego funduszu socjalnego i zakładowego funduszu mieszkaniowego normują odrębne przepisy.

§ 41. 1. Fundusz rezerwowy tworzy się:

- 1) z odpisów z zysku (§ 32 ust. 1 pkt 5),
- 2) z wpłat z funduszu efektów wdrożeniowych (§ 37 ust. 9 pkt 4),
- 3) z wpłat z funduszu premiewego (§ 36 ust. 2).

2. Fundusz rezerwowy przeznaczają się na:

- 1) pokrycie niedoboru funduszu obrotowego nie pokrytego odpisem z zysku,
- 2) pokrycie kosztów prac własnych przekraczających kwotę kosztów tych prac pokrywanych przez jednostkę nadrzędną,
- 3) pokrycie kosztów prac badawczych podejmowanych na własne ryzyko, przewidzianych do rozliczenia z zamawiającym (nabywcą) w formie opłaty zryczałtowanej, jeżeli prace te zakończyły się wynikiem negatywnym i w związku z tym nie podlegają sprzedaży,
- 4) uzupełnienie funduszu inwestycyjnego, w razie gdy środki tego funduszu okazały się niewystarczające na pokrycie zadań,
- 5) finansowanie prac konkursowych,
- 6) cele wymienione w § 32 ust. 1 pkt 1 i 4 w kolejności tam wymienionej, jeżeli zysk jednostki badawczej nie wystarcza na dokonanie odpisów na te cele.

3. Jeżeli fundusz rezerwowy przekracza 50% rocznych planowanych kosztów działalności podstawowej jednostki badawczej, nadwyżkę przekazuje się na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego jednostki nadrzędnej, a jeżeli jednostka nadrzędna nie tworzy tego funduszu — na fundusz prac badawczych, a gdy nie tworzy również tego funduszu — nadwyżkę przekazuje się do budżetu.

DZIAŁ IV

ZASADY GOSPODARKI FINANSOWEJ SZKÓŁ WYŻSZYCH

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 42. 1. Zasady gospodarki finansowej ustalone w niniejszym dziale mają zastosowanie do państwowych szkół wyższych działających na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1973 r. Nr 32, poz. 191), z wyjątkiem wyższych szkół medycznych i szkół wyższych nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych,
- 2) ustawy z dnia 29 marca 1962 r. o wyższych szkołach artystycznych (Dz. U. z 1969 r. Nr 6, poz. 48 i z 1973 r. Nr 12, poz. 89),

zwanych dalej „szkołami”.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Ministrem Finansów może zastosować przepisy niniejszego działu do określonych wyższych szkół wojskowych.

3. Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do zakładów doświadczalnych i innych jednostek podległych szkole, jeżeli zakłady te i jednostki zostały utworzone na podstawie przepisów odrębnych, nie wymienionych w ust. 1.

4. Określone w niniejszym dziale zasady gospodarki finansowej nie dotyczą działających w obrębie szkoły gospodarstw rolnych i leśnych. Zasady gospodarki finansowej tych gospodarstw określają odrębne przepisy, z tym że rozliczenia wyników ich działalności są przeprowadzane za pośrednictwem szkoły, lecz nie ujmują się ich w planie finansowym działalności podstawowej.

§ 43. 1. Szkoła prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na podstawie ustalonych przez ministra sprawującego nadzór nad szkołą kierunków pracy szkoły, zasad organizacji działalności dydaktyczno-wychowawczej, planów badań naukowych, programów nauczania, planów i regulaminów studiów.

2. Podstawą samodzielną gospodarki finansowej szkoły są dotacje z budżetu centralnego oraz dochody i opłaty określone w uchwale.

3. Gospodarka finansowa niektórych jednostek organizacyjnych szkoły może być wydzielona. Rektor szkoły ustala, które spośród jednostek organizacyjnych szkoły prowadzą wydzieloną gospodarkę finansową, oraz określa zakres gospodarki finansowej tych jednostek i sposób rozliczania jej ze szkołą.

4. Szkoły prowadzą rachunkowość na podstawie przepisów o rachunkowości budżetowej.

§ 44. 1. Podstawą gospodarki finansowej szkoły jest plan finansowy obejmujący całość dochodów i kosztów działalności szkoły, z wyjątkiem jednostek, o których mowa w § 42 ust. 3 i 4.

2. Plany finansowe szkoły ustala i zatwierdza na lata szkolne (akademickie) rektor, po zasięgnięciu opinii senatu szkoły, na podstawie wskaźników i ustaleń wynikających z narodowego planu gospodarczego i budżetu Państwa oraz wskaźników i norm ustalonych zgodnie z przepisami uchwały. Rektor może upoważnić dyrektora, odpowiedzialnego za gospodarkę szkoły, do zatwierdzania planów finansowych wydzielonych jednostek organizacyjnych.

§ 45. 1. Ze względu na zasady gospodarki finansowej w podstawowej działalności bieżącej szkoły rozróżnia się działalność:

- 1) dotyczącą kształcenia i wychowania młodzieży, zwaną dalej „działalnością dydaktyczno-wychowawczą”,
- 2) dotyczącą dokształcania kadry naukowej oraz kształcenia i dokształcania podyplomowego, zwaną dalej „dokształcaniem kadr”,
- 3) naukowo-badawczą,
- 4) obejmującą świadczenia i pomoc materialną dla studentów.

2. W szkołach artystycznych rozróżnia się ponadto działalność kulturotwórczą i artystyczną.

3. Koszty działalności szkoły, których nie można rozliczyć jako kosztów bezpośrednich poszczególnych rodzajów działalności (ust. 1 i 2), dolicza się do kosztów bezpośrednich w formie narzutu z tytułu kosztów ogólnych.

4. Minister nadzorujący szkołę, na wniosek rektora, ustala procentową stawkę narzutu z tytułu kosztów ogólnych szkoły w stosunku do wynagrodzeń bezpośrednich w podziale na działalność naukowo-badawczą i pozostałą działalność szkoły.

5. W granicach stawki narzutu na koszty ogólne (ust. 4) rektor szkoły ustala procentową stawkę narzutu na koszty ogólne poszczególnych rodzajów działalności lub

dla poszczególnych jednostek organizacyjnych działających w obrębie szkoły. Ustalona stawka stanowi maksymalną normę przy rozliczeniu poszczególnych rodzajów kosztów. Stawka narzutu ustalona dla działalności naukowo-badawczej stanowi maksymalną normę przy sporządzaniu kalkulacji wstępnej i przy rozliczeniach poszczególnych prac badawczych.

§ 46. 1. Szkoła i działające w jej obrębie jednostki organizacyjne dokonują odpisów amortyzacyjnych od wartości środków trwałych majątku ruchomego. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zaliczonych do grupy 1 i 2 klasyfikacji środków trwałych.

2. Równowartość odpisów amortyzacyjnych przekazuje się na fundusz wyposażenia szkoły, z wyjątkiem odpisów od wartości środków trwałych związanych z zakładową działalnością socjalną.

3. W zakresie stawek, trybu i terminów przekazywania odpisów amortyzacyjnych oraz rozliczania wyników likwidacji środków trwałych stosuje się przepisy obowiązujące przedsiębiorstwa państwowe rozliczające się z budżetem centralnym.

§ 47. 1. Inwestycje szkoły i jej jednostek organizacyjnych, polegające na budownictwie, a dotyczące działalności podstawowej, są finansowane z budżetu.

2. Inwestycje polegające na zakupach finansuje się z funduszu wyposażenia szkoły.

3. Koszty remontów (kapitałnych, średnich i bieżących) środków trwałych, zaliczonych do grupy 1 i 2 klasyfikacji tych środków, finansuje się z budżetu Państwa. Koszty remontów pozostałych środków trwałych (majątku ruchomego) działalności podstawowej obciążają koszty tej działalności; koszty te mogą być rozliczane w okresach dłuższych niż rok na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Rozdział 2

Finansowanie działalności podstawowej.

§ 48. 1. Szkoła pokrywa koszty działalności dydaktyczno-wychowawczej z dochodów uzyskiwanych:

- 1) z dotacji budżetu,
- 2) z opłat administracyjnych, manipulacyjnych i innych dochodów wnoszonych w związku z działalnością dydaktyczno-wychowawczą.

2. Dotacje na pokrycie kosztów działalności dydaktyczno-wychowawczej są udzielane z budżetu centralnego w wysokości odpowiadającej normom (parametrom) finansowym zróżnicowanym według kierunków i rodzajów studiów.

3. Koszty działalności dydaktyczno-wychowawczej mogą przekraczać dochody określone w ust. 1, jeżeli znajdują pokrycie w nadwyżkach dochodów nad kosztami innych rodzajów działalności szkoły, z wyjątkiem nadwyżki osiągniętej z działalności obejmującej świadczenia i pomoc materialną dla studentów.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są pobierane w wysokości i na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Do opłat tych zalicza się w szczególności opłaty egzaminacyjne, opłaty za dyplomy, indeksy i legitymacje. Na równi z opłatami traktuje się dochody uzyskiwane ze sprzedaży podręczników i druków oraz inne dochody związane z działalnością dydaktyczno-wychowawczą szkoły.

§ 49. 1. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz inni ministrowie sprawujący nadzór nad szkołami wyższymi określają podstawę (mierniki), dla której ustala się normę dotacji na działalność dydaktyczno-wychowawczą oraz — w porozumieniu z Ministrem Finansów — ustalają normy odpowiednio zróżnicowane dla poszczególnych typów szkół.

2. W granicach norm ustalonych zgodnie z ust. 1 ministrowie ustalają normy dla poszczególnych szkół i z uwzględnieniem tych norm dokonują podziału dotacji budżetowych między poszczególne szkoły. W normie uwzględnia się pełne wynagrodzenia pracowników działalności dydaktyczno-wychowawczej, zwanych dalej „pracownikami dydaktycznymi”, bez względu na to, jaką część obowiązującego czasu pracy obowiązani są przeznaczać na zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, a jaką na prace naukowo-badawcze lub inne wyznaczone im w szkole zajęcia.

3. Rektor ustala w planie finansowym wielkość środków na działalność dydaktyczno-wychowawczą z uwzględnieniem wysokości przyznanej szkole dotacji z budżetu.

§ 50. 1. Do kosztów działalności dydaktyczno-wychowawczej nie zalicza się tej części stałych wynagrodzeń pracowników dydaktycznych, którą szkoła rozlicza w kosztach prac naukowo-badawczych.

2. Część dochodów z działalności dydaktyczno-wychowawczej odpowiadającą kosztom wynagrodzeń pracowników dydaktycznych, rozliczonym w kosztach prac naukowo-badawczych, podlega odprowadzeniu na fundusz prac badawczych szkoły.

§ 51. Koszty dokształcania kadr szkoła pokrywa:

- 1) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, instytucji i innych jednostek gospodarki uspołecznionej za kształcenie pracowników skierowanych przez nie na studia,
- 2) z opłat pobieranych od ministerstw, instytucji i organizacji gospodarczych za przeprowadzenie określonych studiów,
- 3) z dotacji budżetowej przekazywanej przez ministerstwo sprawujące nadzór nad szkołą w zakresie, w jakim nie będzie możliwe stosowanie opłat wymienionych w pkt 1 i 2.

§ 52. 1. Szkoła pokrywa koszty działalności naukowo-badawczej z dochodów uzyskiwanych:

- 1) za wykonywane przez szkołę prace badawcze zaliczone do rządowych problemów badawczo-rozwojowych oraz do problemów węzłowych lub resortowo-branżowych, dla których rozwiązania szkoła jest jednostką koordynującą,
- 2) za wykonywane przez szkołę prace badawcze wykonywane na podstawie umów zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej, w tym również prace zaliczone do określonych problemów, w których rozwiązaniu szkoła jest jednostką współpracującą,
- 3) za wykonywane przez szkołę prace naukowo-badawcze związane z dydaktyką i kształceniem kadr naukowych,
- 4) za wykonywane przez szkołę prace własne, w rozumieniu § 24 ust. 1 pkt 3,
- 5) z połowy kwot uzyskanych ze sprzedaży prac własnych oraz z opłat za przekazane do upowszechnienia gotowe opracowania i wytwory wykonane uprzednio na podstawie umów lub w trybie bezumownym; pozostałą połowę dochodów z tych tytułów przekazuje się na fundusz prac badawczych szkoły,

6) w formie wynagrodzenia z tytułu pełnienia przez szkołę funkcji koordynacyjnych, o których mowa w § 25 ust. 2 pkt 3.

2. Prace badawcze, o których mowa w ust. 1 pkt 1, są finansowane ze środków przekazywanych przez jednostki odpowiedzialne za rozwiązanie problemów badawczych, gromadzonych na rachunku funduszu prac badawczych szkoły.

3. Prace wykonywane na podstawie umów (ust. 1 pkt 2) są finansowane ze środków jednostek zamawiających te prace.

4. Prace naukowo-badawcze związane z działalnością dydaktyczną i dokształcaniem kadr naukowych oraz prace własne (ust. 1 pkt 3 i 4) są finansowane z funduszu prac badawczych w granicach środków tego funduszu i ustalonego w planie finansowym planu kosztów — w wysokości faktycznych kosztów tych prac.

§ 53. 1. W zakresie finansowania prac badawczych, kalkulowania kosztów tych prac oraz rozliczania ich z funduszem prac badawczych lub z jednostkami zamawiającymi, jak również w zakresie sprzedaży rezultatów prac własnych i pobierania opłat za przekazywane do upowszechnienia gotowe prace i wytwory, szkoła stosuje zasady określone w § 25 ust. 2, § 26 i § 27, z tym że połowa uzyskanych przez szkołę dochodów z tytułu sprzedaży prac własnych i upowszechnienia gotowych prac podlega przekazaniu na fundusz prac badawczych szkoły.

2. Szkoła może zaciągać w banku kredyt na prace badawcze nie zakończone i nie rozliczone oraz nie zafakturowane należności za te prace.

§ 54. Finansowanie świadczeń i pomocy materialnej dla studentów obejmuje:

- 1) stypendia, premie i nagrody oraz zasiłki pieniężne i rzeczowe — określone w przepisach w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych, zwane dalej „pomocą stypendialną”,
- 2) utrzymanie stołówek studenckich i dopłaty do wyżywienia studentów korzystających ze stołówek,
- 3) prowadzenie domów studenckich,
- 4) świadczenia na cele socjalne i wychowawcze.

§ 55. 1. Koszty pomocy stypendialnej, z wyjątkiem stypendiów pieniężnych fundowanych przez jednostki gospodarki uspołecznionej, są pokrywane z dotacji budżetu centralnego. Na pokrycie kosztów tej pomocy przeznaczają się również uzyskane przez szkołę spłaty udzielonej pomocy stypendialnej, podlegającej zwrotowi.

2. Przekazywane szkole i nie wykorzystane w ciągu roku dotacje z budżetu na pomoc stypendialną przechodzą na rok następny i mogą być wykorzystane tylko na tę pomoc.

3. Stypendia fundowane są pokrywane ze środków przekazywanych szkole przez jednostki gospodarki uspołecznionej fundujące te stypendia.

4. Środki na pomoc stypendialną, w tym również na stypendia fundowane, są wykorzystywane na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Środki te nie mogą być wykorzystane przez szkołę na pokrycie kosztów innych rodzajów działalności szkoły. Na pomoc stypendialną nie mogą być przeznaczane inne środki będące w dyspozycji szkoły wyższej.

§ 56. 1. Koszty działalności stołówek prowadzonych przez szkołę są pokrywane:

- 1) z opłat za wyżywienie, pobieranych od studentów i innych osób korzystających z wyżywienia,
- 2) ze środków przekazywanych przez szkołę na pokrycie kosztów przygotowania posiłków i prowadzenia stołówek,
- 3) z nie wykorzystanych dotacji, o których mowa w § 57 ust. 2.

2. Szkoła pokrywa również koszty przygotowania posiłków i koszty administracyjne stołówek studenckich, prowadzonych przez wyspecjalizowane jednostki gospodarki społecznej, na podstawie umowy zawartej z tymi jednostkami.

3. W razie gdy szkoła prowadzi własne bufety, może ona przeznaczyć nadwyżki finansowe uzyskane z działalności tych bufetów na poprawę wyżywienia ponad ustalone normy stawek żywieniowych, zarówno w stołówkach prowadzonych przez szkołę, jak i prowadzonych przez inne jednostki (ust. 2).

4. Szkoła otrzymuje dotacje z budżetu centralnego na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2. Szkoła nie może wykorzystywać tych dotacji na pokrycie kosztów innych rodzajów działalności. Pozostałość nie wykorzystanych dotacji przechodzi na rok następny i może być wykorzystana tylko na pokrycie kosztów działalności stołówek lub domów studenckich.

5. Odrębne przepisy regulują normy stawek żywieniowych, wysokość opłat za żywienie pobieranych od studentów i innych osób korzystających z wyżywienia w stołówkach studenckich, zasady pokrywania kosztów przygotowania posiłków oraz zasady prowadzenia stołówek. Gospodarkę finansową stołówek i bufetów szkoły prowadzą na podstawie odrębnego planu finansowego.

§ 57. 1. Koszty działalności domów studenckich są pokrywane:

- 1) z dotacji z budżetu centralnego,
- 2) z opłat wnoszonych przez studentów,
- 3) z opłat pobieranych za doraźny najem wolnych kwater oraz z zagospodarowania kwater w okresie wakacyjnym,
- 4) z nie wykorzystanych dotacji, o których mowa w § 56 ust. 4.
- 5) z innych dochodów związanych z gospodarką domów studenckich.

2. Dotacje z budżetu (ust. 1 pkt 1) są udzielane w wysokości różnicy między kwotą wynikającą z zastosowania norm (parametrów) finansowych a kwotą planowanych opłat za korzystanie z domów studenckich przez studentów. W zakresie ustalania norm finansowych stosuje się odpowiednio przepisy § 49. Pozostałość nie wykorzystanych dotacji przechodzi na rok następny i może być wykorzystana tylko na pokrycie kosztów działalności domów lub stołówek studenckich.

3. Zasady pobierania opłat od studentów z tytułu zakwaterowania w domu studenckim (ust. 1 pkt 2) normują przepisy w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio w zakresie gospodarki finansowej mieszkalnych domów asystenckich.

§ 58. 1. Świadczenia na cele socjalne i wychowawcze studentów (§ 54 pkt 4) są pokrywane z dotacji z budżetu centralnego.

2. Przepisy § 55 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Nadwyżka i jej podział.

§ 59. 1. Różnica między dochodami a kosztami działalności podstawowej wszystkich rodzajów działalności szkoły, skorygowana o saldo strat i zysków nadzwyczajnych, stanowi jej nadwyżkę finansową.

2. Przy ustalaniu nadwyżki finansowej nie bierze się pod uwagę:

- 1) dochodów i kosztów funduszy efektów wdrożeniowych i funduszu nagród wdrożeniowych,
- 2) dochodów i kosztów funduszu prac badawczych będącego w dyspozycji szkoły oraz dochodów i kosztów prac wykonywanych przez jednostki współpracujące, rozliczanych z tym funduszem.

3. Przed ostatecznym rozliczeniem nadwyżki finansowej szkoły należy z niej wyeliminować zysk niezależny i zysk nieprawidłowy; zysk niezależny i zysk nieprawidłowy podlega przekazaniu do budżetu na zasadach określonych w § 31 ust. 2.

§ 60. 1. Nadwyżkę finansową szkoły dzieli się na:

- 1) nadwyżkę uzyskaną z działalności naukowo-badawczej,
- 2) nadwyżkę uzyskaną z innych rodzajów działalności przewidzianych w planie finansowym, po wyłączeniu pozostałości środków na świadczenia i pomoc materialną dla studentów (§ 54).

2. Nadwyżkę, o której mowa w ust. 1 pkt 1, przeznacza się na niżej określone cele w następującej kolejności:

- 1) odpis na fundusz wyposażenia szkoły w wysokości co najmniej 50% nadwyżki,
- 2) odpis na fundusz efektów wdrożeniowych (fundusz nagród wdrożeniowych) z tytułu sprzedaży i upowszechnienia prac w formie opłat zryczałtowanych (§ 37 ust. 8),
- 3) odpis na rektorski fundusz nagród w wysokości do 20% nadwyżki,
- 4) odpis na zwiększenie funduszu obrotowego działalności naukowo-badawczej oraz na uzupełnienie niedoboru tego funduszu spowodowanego stratami poniesionymi w okresach ubiegłych,
- 5) odpis na fundusz prac badawczych w wysokości pozostałej nadwyżki.

3. Nadwyżkę, o której mowa w ust. 1 pkt 2, przeznacza się na zwiększenie funduszu obrotowego, na fundusz wyposażenia szkoły oraz na fundusz prac badawczych w wysokości określonej przez rektora.

Rozdział 4

Fundusze.

§ 61. 1. Szkoła, oprócz funduszu środków trwałych i funduszu obrotowego, tworzy następujące fundusze:

- 1) fundusz prac badawczych szkoły,
- 2) fundusz wyposażenia szkoły,

- 3) fundusz efektów wdrożeniowych lub fundusz nagród wdrożeniowych,
- 4) rektorski fundusz nagród,
- 5) zakładowy fundusz socjalny,
- 6) zakładowy fundusz mieszkaniowy.

2. Nie wykorzystane środki funduszy przechodzą na rok następny.

§ 62. W zakresie funduszu środków trwałych i funduszu obrotowego stosuje się odpowiednio przepis § 34.

§ 63. 1. Fundusz prac badawczych szkoły tworzy się:

- 1) z wpłat z funduszu prac badawczych i funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, dokonywanych przez dysponentów tych funduszy, na finansowanie prac badawczych wchodzących w skład określonego problemu, dla którego rozwiązania szkoła jest jednostką koordynującą,
- 2) z przelewów z funduszu prac badawczych będącego w dyspozycji ministra sprawującego nadzór nad szkołą, dokonywanych na finansowanie prac naukowo-badawczych związanych z dydaktyką i kształceniem kadry naukowej w granicach nie przekraczających faktycznych kosztów tych prac,
- 3) z części dochodów uzyskiwanych z działalności dydaktyczno-wychowawczej, stanowiących równowartość wynagrodzeń pracowników dydaktycznych rozliczonych w kosztach prac naukowo-badawczych (§ 50 ust. 2),
- 4) z części dochodów uzyskanych przez szkołę ze sprzedaży prac własnych i z opłat za prace przekazywane do upowszechnienia (§ 52 ust. 1 pkt 5),
- 5) z odpisów z nadwyżki szkoły, o których mowa w § 60 ust. 2 pkt 5 i ust. 3.

2. Z funduszu prac badawczych szkoły są finansowane:

- 1) prace badawcze wchodzące w skład problemów koordynowanych przez szkołę; finansowanie tych prac z funduszu i rozliczanie ich kosztów odbywa się na zasadach określonych w dziale II uchwały,
- 2) prace badawcze związane z działalnością dydaktyczną i dokształcaniem kadr naukowych — w wysokości faktycznie poniesionych kosztów tych prac przez szkołę,
- 3) prace własne — do wysokości określonej procentem rocznych planowanych kosztów działalności naukowo-badawczej szkoły; wysokość procentu określa minister sprawujący nadzór nad szkołą.

§ 64. 1. Fundusz wyposażenia szkoły tworzy się:

- 1) z odpisów amortyzacyjnych (§ 46),
- 2) z odpisów z nadwyżki (§ 60 ust. 2 pkt 2 i ust. 3),
- 3) z odpisów z funduszu efektów wdrożeniowych (§ 65),
- 4) z innych wpływów określonych odrębnymi przepisami.

2. Środki funduszu przeznaczają się na:

- 1) finansowanie zakupów inwestycyjnych związanych z działalnością szkoły, z wyjątkiem działalności finansowanej z zakładowego funduszu socjalnego,
- 2) drobne inwestycje polegające na robotach budowlano-montażowych, jeżeli wartość kosztorysowa tych inwestycji nie przekracza 100.000 zł.

3. Jeżeli środki funduszu wyposażenia szkoły okażą się niewystarczające na pokrycie zadań, szkoła może zaciągnąć we właściwym banku kredyt antycypacyjny na poczet przyszłych wpływów tego funduszu.

§ 65. Do funduszy efektów wdrożeniowych i funduszu nagród wdrożeniowych mają zastosowanie przepisy § 37 i 38, z tym że część środków funduszu efektów wdrożeniowych pozostała po przekazaniu kwot z tytułu udziału w efektach ekonomicznych jednostkom współpracującym, po zapłaceniu kar umownych i odszkodowań oraz po wydzieleniu kwot przeznaczonych na nagrody — przeznaczają się na fundusz wyposażenia szkoły.

§ 66. Rektorski fundusz nagród tworzy się z odpisu z nadwyżki działalności naukowo-badawczej (§ 60 ust. 2 pkt 3) i przeznaczają na nagrody dla pracowników szkoły i studentów za osiągnięcia uzyskane w pracach badawczych.

§ 67. Zasady tworzenia i wykorzystania zakładowego funduszu socjalnego i zakładowego funduszu mieszkaniowego normują odrębne przepisy.

DZIAŁ V

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 68. Środki funduszu postępu techniczno-ekonomicznego oraz funduszu nowych uruchomień, utworzonych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1970 r. w sprawie zasad finansowania prac badawczych i wdrożeniowych (Dz. U. Nr 12, poz. 112), nie wykorzystane do dnia 31 grudnia 1973 r., stają się środkami funduszu postępu techniczno-ekonomicznego w rozumieniu niniejszej uchwały.

§ 69. Nie wykorzystane w dniu wejścia w życie uchwały fundusze jednostek badawczych, działających przed wejściem w życie uchwały na podstawie uchwały nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59), przenosi się na odpowiednie fundusze i wykorzystuje według zasad ustalonych uchwałą.

§ 70. 1. Jednostki badawcze będące przed wejściem w życie uchwały jednostkami budżetowymi oraz szkoły wyższe rozpoczynające działalność według zasad określonych w uchwale obliczą i wprowadzą do ksiąg umorzenia środków trwałych na dzień rozpoczęcia tej działalności, według stawek amortyzacyjnych, określonych w przepisach w sprawie amortyzacji środków trwałych. Umorzenie oblicza się, biorąc pod uwagę okres dotychczasowego użytkowania istniejących środków trwałych.

2. Jednostki badawcze i szkoły wyższe, które prowadziły gospodarstwa pomocnicze lub posiadały środki specjalne i w tej formie finansowały prace badawcze na podstawie umów lub zleceń jednostek nadrzędnych, z dniem rozpoczęcia działalności według zasad określonych uchwałą włączają do odpowiednich funduszy własnych aktywa i pasywa pozostałe po likwidacji gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych. Pozostałość środków na rachunkach gospodarstw pomocniczych lub środków specjalnych przenosi się odpowiednio na rachunki jednostki badawczej lub szkoły wyższej.

§ 71. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ustala:

- 1) zasady udzielania zleceń przez jednostkę nadrzędną na wykonanie prac badawczych,
- 2) rodzaje prac badawczych, które mogą być wykonywane bez zawierania umów, i warunki do podejmowania i realizacji prac badawczych w tej formie oraz granice, w jakich jednostki badawcze i szkoły wyższe mogą realizować prace własne, a jednostki badawcze — działalność ogólnotechniczną, z tym że w jednostkach badawczych prace własne finansowane przez jednostkę nadrzędną nie powinny przekraczać w zasadzie 15% rocznych planowanych kosztów działalności podstawowej,
- 3) zasady rozliczania stałych wynagrodzeń pracowników dydaktycznych szkół wyższych na część ujemną w kosztach działalności dydaktyczno-wychowawczej i część ujemną w kosztach działalności naukowo-badawczej,
- 4) w porozumieniu z Ministrem Finansów — zasady sporządzania kalkulacji kosztów prac badawczych,
- 5) w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych:
  - a) zasady gospodarowania środkami przydzielonymi imiennie określone pracownikowi naukowemu lub specjalście (§ 3 ust. 2),
  - b) szczegółowe zasady wykorzystywania środków na nagrody, o których mowa w § 19 i 20,
  - c) wytyczne w sprawie wypłacania nagród z funduszu efektów wdrożeniowych (§ 37) i funduszu nagród wdrożeniowych (§ 38),
  - d) zasady określania wysokości wpłat na fundusz nagród wdrożeniowych,
- 6) w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych oraz Ministrem Finansów — wysokość zysku osiągniętego na pracach badawczych rozliczanych w formie opłaty zryczałtowanej (§ 37 ust. 8), która może być przekazana na fundusz efektów wdrożeniowych.

§ 72. Upoważnia się Ministra Finansów do wydawania szczegółowych przepisów dotyczących finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych, a w szczególności:

- 1) opracowywania planów finansowych,
- 2) gromadzenia środków funduszu prac badawczych i funduszu postępu techniczno-ekonomicznego,
- 3) rozporządzania przedmiotami majątkowymi, pozostającymi po zakończeniu prac badawczych,
- 4) ewidencji wartości prac przyjętych do wdrożenia oraz wysokości odsetek od przyjętych, a nie wdrożonych prac, i zasad spisywania wartości prac z ewidencji (§ 18),
- 5) tworzenia i rozliczania funduszu obrotowego (funduszu statutowego) w jednostkach badawczych i szkołach wyższych,
- 6) kwalifikowania i rozliczania zysku niezależnego i nieprawidłowego.

§ 73. 1. Ministrowie sprawujący nadzór nad szkołami wyższymi ustalą, jakie rodzaje studiów w zakresie kształcenia kadr (§ 51) podlegają opłatom, oraz — w porozumieniu z Ministrem Finansów — zasady ustalania i pobierania tych opłat.

2. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, a pozostali ministrowie sprawujący nadzór nad szkołami — w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa

Wyższego i Techniki — określą zasady i tryb dysponowania rektorskim funduszem nagród (§ 66).

§ 74. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki ustali zasady sprawozdawczości z gospodarki funduszem prac badawczych i funduszem postępu techniczno-ekonomicznego oraz zasady sprawozdawczości z gospodarki finansowej jednostek badawczych i szkół wyższych, nie będących jednostkami budżetowymi.

§ 75. Minister Finansów na wniosek właściwego ministra w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz — w sprawach dotyczących świadczeń na rzecz pracowników — w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, uwzględniając specyficzne warunki działalności, może:

- 1) wyrazić zgodę na tworzenie funduszu postępu techniczno-ekonomicznego w przedsiębiorstwach i zjednoczeniach nie wymienionych w § 11 ust. 1 oraz na stosowanie w nich innych zasad tworzenia tego funduszu niż określone w § 11 ust. 2—5 oraz w § 12 i 13,
- 2) uregulować w sposób odmienny, niż przewidują przepisy uchwały, zasady gospodarki finansowej określonych jednostek badawczych i określonych szkół wyższych.

§ 76. Centralne związki spółdzielni, w uzgodnieniu z Ministrem Finansów i Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, dostosują zasady finansowania prac badawczych i wdrożeniowych oraz gospodarki finansowej spółdzielczych jednostek badawczych do zasad określonych w uchwale, z uwzględnieniem przepisów dotyczących gospodarki finansowej organizacji spółdzielczych.

§ 77. 1. Przepisów uchwały nie stosuje się do państwowych jednostek i organizacji gospodarczych, w których na podstawie odrębnych przepisów zostaną wprowadzone w 1974 r. kompleksowe zasady ekonomiczno-finansowe; wykaz tych jednostek i organizacji na wniosek zainteresowanych ministrów ustali Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w terminie do dnia 31 stycznia 1974 r.

2. W jednostkach i organizacjach, o których mowa w ust. 1, do czasu wprowadzenia kompleksowych zasad ekonomiczno-finansowych stosuje się dotychczasowe przepisy dotyczące finansowania prac badawczych i wdrożeniowych.

§ 78. 1. Ilekroć w uchwale jest mowa o ministrach i ministerstwach, oznacza to również Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk i Sekretariat Polskiej Akademii Nauk oraz kierowników urzędów centralnych i urzędów centralne.

2. Przepisy uchwały dotyczące umów o prace badawcze stosuje się odpowiednio w razie wykonywania tych prac na podstawie zlecenia jednostki nadrzędnej.

§ 79. 1. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59), z tym że:

a) do czasu ustalenia odrębnych zasad gospodarki finansowej jednostek badawczych działających w państwowych jednostkach i organizacjach gospodarczych, o których mowa w § 1 ust. 2, jednostki badawcze działające w tych organizacjach stosują nadal przepisy tej uchwały, z wyjątkiem przepisów dotyczących tworzenia i podziału funduszu socjalnego,

- b) do czasu zmiany zasad wynagradzania pracowników jednostek badawczych w zakresie określania bazowego funduszu premiowego i stosowania zasad premiowania pracowników jednostek badawczych zachowują moc przepisy § 27 ust. 2—4 i ust. 8 tej uchwały,
- 2) uchwała nr 109 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie zasad współpracy pomiędzy placówkami naukowymi Polskiej Akademii Nauk a jednostkami organizacyjnymi gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 32, poz. 164),
- 3) z dniem 1 października 1974 r. — uchwała nr 108 Rady Ministrów z dnia 16 marca 1963 r. w sprawie zasad współpracy pomiędzy szkołami wyższymi a jednostkami organizacyjnymi gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1967 r. Nr 52, poz. 262, z 1969 r. Nr 44, poz. 349 i z 1972 r. Nr 54, poz. 289), z tym że środki określone w § 13 ust. 1 lit. c) nie mogą być z dniem 1 stycznia 1974 r. przeznaczane na cele socjalne i kulturalne pracowników szkoły wyższej,
- 4) § 3 ust. 1 i 2 uchwały nr 191 Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1970 r. w sprawie tworzenia i zasad dzia-

łania ośrodków badawczo-rozwojowych (Monitor Polski Nr 43, poz. 340).

2. W odniesieniu do szkół wyższych, do których mają zastosowanie przepisy działu IV niniejszej uchwały, z dniem 1 października 1974 r. nie stosuje się § 2 ust. 1 pkt 7 uchwały nr 138 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 1970 r. w sprawie zasad zaliczania środków pracy oraz innych przedmiotów i urządzeń długotrwałego użytkowania do środków trwałych (Monitor Polski Nr 33, poz. 261).

§ 80. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1974 r., a w zakresie gospodarki finansowej szkół wyższych z dniem 1 października 1974 r.

2. Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki w porozumieniu z Ministrem Finansów może do określonych szkół wyższych wprowadzić w całości lub w części zasady gospodarki finansowej ustalone w dziale IV uchwały — z dniem 1 stycznia 1974 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

10

UCHWAŁA Nr 295 RADY MINISTRÓW

z dnia 21 grudnia 1973 r.

w sprawie werbunku pracowników.

W celu racjonalnego rozmieszczenia siły roboczej oraz zapewnienia zorganizowanego dopływu pracowników zamiejscowych do zakładów pracy Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała określa zasady prowadzenia werbunku pracowników oraz świadczenia przysługujące pracownikom zwerbowanym.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) werbunku — należy przez to rozumieć planową działalność mającą na celu kierowanie pracowników zamiejscowych, którzy nie mają możliwości codziennego dochodzenia lub dojazdu do pracy, do określonych zakładów pracy,
- 2) pracownikach zwerbowanych — należy przez to rozumieć osoby, które:
  - a) podpisały umowę o pracę w miejscu prowadzenia werbunku lub
  - b) przybyły samorzutnie do zakładu pracy w wyniku prowadzenia informacji o werbunku i podpisały umowę o pracę.

§ 3. Werbunkiem mogą być objęci kandydaci na pracowników z wyjątkiem absolwentów szkół wyższych objętych ustawą o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych.

§ 4. 1. Werbunki mogą być prowadzone na obszarze kraju (werbunki międzywojewódzkie) i na obszarze województwa (werbunki wojewódzkie).

2. Werbunek mogą prowadzić zakłady pracy, dla których został zarządzony werbunek międzywojewódzki przez

Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych lub werbunek wojewódzki przez wojewodę.

3. Werbunek może być zarządzony dla zakładów pracy, które nie mogą zrealizować zapotrzebowania na pracowników z rezerw miejscowych lub spośród osób zamieszkałych w rejonie codziennych dojazdów do pracy.

4. Werbunki międzywojewódzkie objęte planem Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych mają pierwszeństwo przed werbunkami wojewódzkimi.

§ 5. 1. Wnioski w sprawie przeprowadzenia werbunków międzywojewódzkich zgłaszają Ministrowi Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w terminie do dnia 1 stycznia każdego roku:

- 1) w odniesieniu do jednostek planu centralnego — zainteresowani ministrowie (kierownicy urzędów centralnych),
- 2) w odniesieniu do jednostek planu terenowego — wojewodowie.

2. Na podstawie wniosków, o których mowa w ust. 1, Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych, po porozumieniu z wojewodami, w terminie do dnia 1 lutego opracowuje plan werbunków międzywojewódzkich.

3. Werbunki międzywojewódzkie pracowników powinny być prowadzone w pierwszej kolejności dla zakładów pracy, których listę ustala corocznie Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.